ΕΚΛΟΓΗ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑΣ

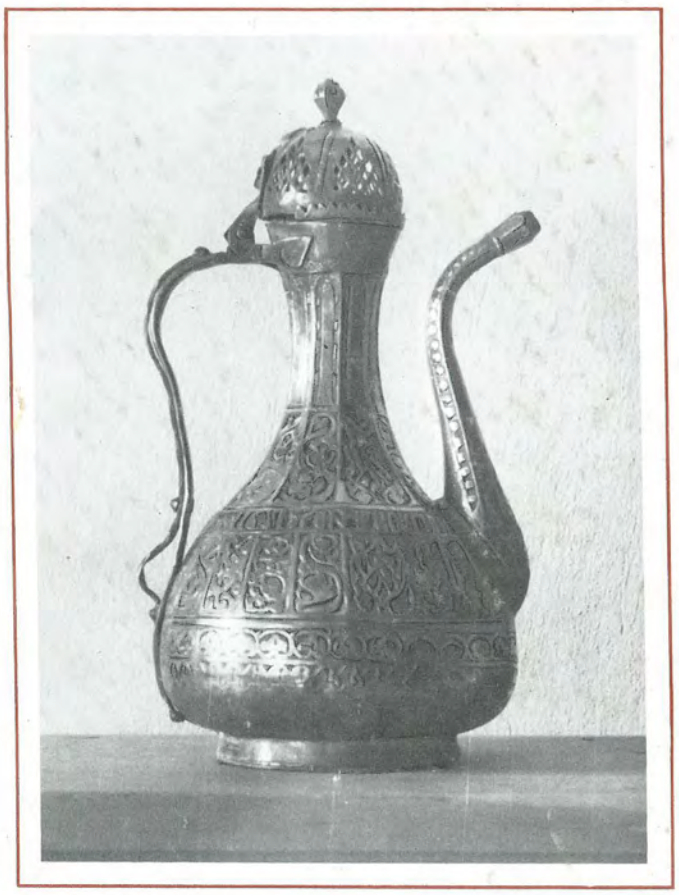

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ
ΑΘΗΝΑΙ • 1962

ΕΚΛΟΓΗ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ
ΑΘΗΝΑΙ 1962

Ἔκδοσις ὑπ᾽ ἀριθ. 4
ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ
Μητροπόλεως 9 - Ἀθῆναι

Ἐπιμέλεια - Σχέδια
ΚΙΤΣΟΥ ΜΑΚΡΗ

Ἐκτύπωσις :
ΑΣΠΙΩΤΗ - ΕΛΚΑ Α.Ε.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις τῶν εἰκόνων καὶ τῶν κειμένων τοῦ παρόντος τεύχους, ἄνευ γραπτῆς ἀδείας τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Ἑλληνικῆς Χειροτεχνίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Ὁμορφιὰ τῶν ἁπλῶν πραγμάτων. Ποίηση ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸν καθημερινὸ διάλογο τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὶς βιοτικές του ἀνάγκες. Κάγκελα παραθυριῶν, γουδιά, μπρίκια, σιδεριὲς πηγαδιῶν, λεγένια, λυχνάρια καὶ καντηλέρια, ψαλίδια γιὰ κοῦρο τῶν προβάτων, κουδούνια, σινιά. Καὶ λίγα ἀντικείμενα γιὰ στολισμὸ καὶ γιὰ τὶς ἐπίσημες ὧρες: διακοσμητικὰ πιάτα, στέφανα γάμου... Αὐτὰ εἶναι τὸ περιεχόμενο τοῦ λευκώματος αὐτοῦ, ποὺ εἶναι ἀφιερωμένο στὸ μόχθο τοῦ «καζαντζῆ» καὶ τοῦ «γύφτου». Ἕνας ἄλλος σπουδαῖος τομέας τῆς μεταλλοτεχνίας, ἡ τέχνη τῶν χρυσικῶν, διαφορετικὴ στὸ ὕφος, ἀπαιτεῖ εἰδικὴ ἐκδοτικὴ παρουσίαση καὶ δὲν περιλαμβάνεται ἐδῶ, ἐκτὸς ἀπὸ λίγες ἐξαιρέσεις μεγαλύτερων ἀντικειμένων.

Ἡ ἑλληνικὴ μεταλλοτεχνία φιλοκαλεῖ «μετ' εὐτελείας». Τὸ μεγάλο μυστικὸ τῆς λαϊκῆς φιλοκαλίας εἶναι νὰ παίρνει τὸ πιὸ ταπεινὸ ἀντικείμενο καὶ νὰ τοῦ δίνει ὀμορφιά, μιὰν ὀμορφιά, ὅμως, ποὺ τὸ ἀφίνει πάντα ταπεινό, πάντα κατάλληλο γιὰ τὴ χρήση γιὰ τὴν ὁποία ἐξαρχῆς προορίζεται. Ὁ χαρακτῆρας τῆς τέχνης εἶναι πρόσθετος καὶ παρουσιάζεται μὲ τὸ ὡραῖο σχῆμα ποὺ δίνεται σ' αὐτὸ καὶ μὲ τὴν καλαίσθητη διακόσμηση. Τὸ σχῆμα, ὅμως, κυρίως ἐξυπηρετεῖ καὶ ἐκφράζει τὴν εἰδικὴ λειτουργία τοῦ κάθε ἀντικειμένου. Ἕνα παράδειγμα: Θαυμάζουμε τὰ σχήματα ἀπὸ τὰ λεγόμενα μπρίκια. Ἀλλὰ τὸ φάρδαιμα τῆς φόρμας, ὁ στενὸς λαιμός, ἡ θέση τῆς χερολαβῆς, οἱ διαστάσεις καὶ τὸ σχῆμα τοῦ στόμιου ἐκροῆς, ἐξυπηρετοῦν τὴν τετραπλῆ του λειτουργία: νὰ γεμίζει νερό, νὰ μεταφέρεται χωρὶς νὰ χύνεται τὸ περιεχόμενό του, νὰ μὴν ἀνατρέπεται εὔκολα καὶ νὰ ἀδειάζει κανονικὰ ἀπὸ τὸ στόμιο ἐκροῆς. Ἡ χαρακτὴ ἢ ἀνάγλυφη διακόσμηση, ποὺ προστίθεται, τὸ ὀμορφαίνει ὑπογραμμίζοντας τὸ σχῆμα του. Ὁ λαιμός, ἡ φοῦσκα, ἡ βάση, ἡ χερολαβή, διακοσμοῦνται μὲ τρόπο ποὺ τονίζει τὸ σχῆμα τους, τὴ φορά τους καὶ τὴ

λειτουργία τους. Κάθε σχέδιο ποὺ μπαίνει παίζει ἕναν συγκεκριμμένο διακοσμητικὸ ρόλο.

Καζαντζῆδες, δηλαδὴ τεχνίτες ποὺ κατεργάζονταν τὸ χαλκό, τὸν ὀρείχαλκο, τὸ καλάϊ καὶ τὸ μολύβι βρίσκονταν σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος. Περίφημοι, ὅμως, γιὰ τὴν τέχνη τους ἦταν οἱ καζαντζῆδες τῆς Θεσσαλονίκης, τῶν Ἰωαννίνων, τῆς Τρίπολης, τῆς Μακρινίτσας, τῆς Πορταριᾶς, τῆς Κύπρου καὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἔκαναν ἀντικείμενα ἀπὸ τὰ μέταλλα ποὺ ἀναφέραμε καὶ ποὺ ἦταν εὔκολα στὴν κατεργασία, γιὰ οἰκιακὴ καὶ ἀτομικὴ χρήση. Τὰ ἔργα τους εἶναι σφυρήλατα ἢ χυτὰ μὲ διακοσμήσεις χαραχτὲς καὶ σπανιότερα ἀνάγλυφες. Τὰ σκεύη γιὰ μαγείρεμμα ἢ γιὰ τοποθέτηση φαγητῶν καὶ ποτῶν κατασκευάζονταν ἀπὸ χαλκὸ ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀποφεύγουν τὶς ὀξειδώσεις, ποὺ δημιουργοῦσαν δηλητήρια, τὰ σκέπαζαν μὲ λεπτὸ στρῶμα ἀπὸ καλάϊ (κασσίτερο). Ἔκαναν, δηλαδή, τὸ λεγόμενο γάνωμα. Τέτοια εἴδη εἶναι τὰ ταψιά, οἱ γαβάθες, τὰ μπρίκια, τὰ γκιούμια, τὰ καζάνια, τὰ μπακράτσια, τὰ θερμάρια, τὰ σινιὰ καὶ ἄλλα. Ἀπὸ ὀρείχαλκο κατασκευάζονταν χυτὰ θυμιατά, γουδιά, σαμτάνια, καντηλέρια καὶ ἄλλα. Ἀπὸ μολύβι, καλάϊ ἢ κράμα τῶν δύο αὐτῶν μετάλλων κατασκευάζονταν κυρίως τὰ κροντήρια, τὰ παγούρια, μικρὰ στρογγυλὰ ἢ τετράγωνα δοχεῖα, μὲ στενὸ στόμιο ποὺ ἔκλεινε καλὰ καὶ χρησιμοποιοῦνταν γιὰ τὸ ρακὶ ἢ τὸ τσίπουρο.

Γύφτοι, δηλαδὴ τεχνίτες ποὺ κατεργάζονταν τὸ σίδερο, ὑπῆρχαν σὲ κάθε χωριὸ τῆς Ἑλλάδος. Ἕνα ποσοστὸ ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν πραγματικοὶ γύφτοι (τσιγγάνοι). Ὑπῆρχαν, ὅμως, καὶ πάμπολλοι Ἕλληνες ποὺ τοὺς ἔμεινε αὐτὴ ἡ ἐπαγγελματικὴ προσωνυμία γιατὶ οἱ καπνοὶ τῆς δουλειᾶς τοὺς ἔδιναν μαύρη χροιὰ στὸ πρόσωπο. Πυρακτώνοντας τὸ σίδερο στὸ καμίνι τὸ καθιστοῦσαν μαλακὸ καὶ ἔτσι τὸ ἐπεξεργάζονταν. Κατασκεύαζαν ἢ ἐπισκεύαζαν ὅλα τὰ σιδερένια ἀντικείμενα τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῆς δουλειᾶς: πυροστιές, πέταλα, κλειδαριές, μάνταλα, πετοῦγες, σιδεριές, μάγγανα, ἀλέτρια, κάγκελα... Ὑπάρχουν μερικὰ ἔργα τῶν γύφτων πραγματικὰ ἀξιοθαύμαστα, τόσο γιὰ τὴ λειτουργική τους πληρότητα, ὅσο καὶ γιὰ τὴν εὐγένεια τῆς γραμμῆς τους καὶ γιὰ τὰ ἀξιόλογα διακοσμητικά τους εὑρήματα.

***

Ἡ βιομηχανικὴ παραγωγὴ περιόρισε τοὺς καζαντζῆδες καὶ τοὺς γύφτους σὲ δευτερώτερες συντηρητικὲς ἐργασίες. Προσωρινὰ ὅμως. Τὸ χειροτέχνημα, καὶ στὸν τομέα αὐτόν, ξαναπῆρε τὴ θέση του στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Μεταφρᾶστε στὰ ἑλληνικὰ τὰ τόσο περιζήτητα ἔργα ἀπὸ fer forgé καὶ θὰ ἔχετε μπροστά σας τὴν τέχνη τοῦ γύφτου. Τὸ πρόβλημα βρίσκεται στὴν ἱκανότητα προσαρμογῆς τῶν τεχνιτῶν μας στὴ σύγχρονη ζήτηση, χωρὶς νὰ χάσουν τὴ γνησιότητά τους. Μὲ βάση τὰ πρότυπα ποὺ δίνονται σήμερα καὶ πάμπολλα ἄλλα ποὺ βρίσκονται σκορπισμένα σὲ χωριά, μοναστήρια καὶ πολιτεῖες,

ξαναζωντανεύει ἡ παλιὰ τέχνη σὲ νέες μορφές. Πίστη στὴν παράδοση δὲ σημαίνει στασιμότητα καὶ ἀπονέκρωση, σημαίνει συνεχῆ ἀνανέωση καὶ προσαρμογὴ στὶς καινούργιες συνθῆκες ποὺ δημιουργοῦνται. Προσαρμογή, ὅμως, ποὺ βασίζεται στὸ τοπικὸ ὕφος ποὺ προϋπάρχει, ἔτσι ποὺ τὰ ἔργα κάθε χώρας νὰ ἔχουν ἕνα δικό τους χαρακτῆρα καὶ νὰ ξεχωρίζουν ἀπὸ τὰ ἀνάλογα ἔργα τῶν ἄλλων χωρῶν. Οἱ ἕλληνες τεχνίτες παράγουν ἔργα ποὺ εἶναι καὶ σύγχρονα καὶ ἑλληνικά. Ἄλλωστε καὶ οἱ παλιοὶ συντεχνίτες τους πῆραν ἀπὸ ἄλλες χῶρες εἴδη καὶ θέματα καὶ τεχνικὲς μεθόδους. Τοὺς ἔδωσαν, ὅμως, ἕνα καινούργιο νόημα, γνήσια ἑλληνικό. Ἡ σύγχρονη ἀρχιτεκτονικὴ καὶ διακοσμητικὴ παρέχουν στοὺς σημερινοὺς μεταλλοτεχνίτες μεγάλο πεδίο δράσεως.

ΚΙΤΣΟΣ Α. ΜΑΚΡΗΣ

1. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Μαγγάλι χάλκινο, μὲ ὀρειχάλκινες λαβές. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Ὕψος 0,68 μ. Περίμετρος δίσκου 1.35 μ.

Β: Σαπουνοθήκη οἰκίας Γιαλούρη, Σκῦρος.

Γ: Λύχνος ὀρειχάλκινος. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Ὕψος 0,75 μ.

Δ: Μαγγάλι ἀρχοντικοῦ Τοσίτσα. Μέτσοβον. Ὕψος 0,92 μ.

Ε: Λύχνος ὀρειχάλκινος. Συλλογὴ Ἀνδρ. Χατζῆ. Ἰωάννινα. Ὕψος 0,75 μ.

Η: Μπρίκι καὶ λεγένι χάλκινα. Οἰκία Α. Γιαλούρη, Σκῦρος. 1799. Ὕψος μπρικιοῦ 0.41 μ. Διάμετρος λεγενιοῦ 0.37 μ.

Θ: Μαγκάλι ἀρχοντικοῦ Τοσίτσα. Μέτσοβον. Ὕψος 0,79 μ.

A

B

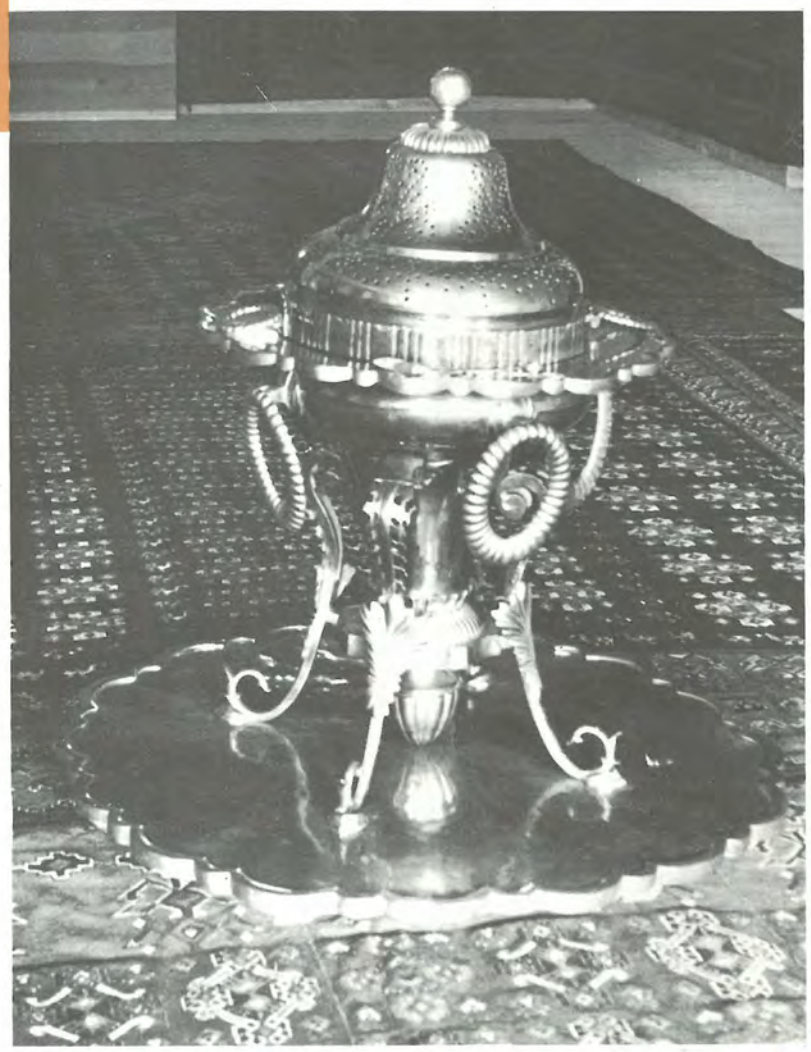

Δ

Γ

E

H

Θ

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

2. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Μπρίκι χάλκινο. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. 17ος αἰών. Ὕψος 0.36 μ.
Β: Παγούρι μολύβδινο, νεωτέρας κατασκευῆς. Τοσίτσειον Μουσεῖον. Ὕψος 0,22 μ.
Γ: Μπρίκι ὀρειχάλκινο, ἀρχῶν 20 αἰῶνος. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Ὕψος 0.34 μ.
Δ: Γουδὶ ὀρειχάλκινο. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Ὕψος 0,10 μ.
Ε: Σεφὲρ τάς, χάλκινο (καστάνια). Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Ὕψος 0.35 μ.
Ζ: Γουδὶ ὀρειχάλκινο. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Ὕψος 0,13 μ.
Η: Γκιούμι χάλκινο κασσιτερωμένο. Συλλογὴ Ἀνδρ. Χατζῆ, Ἰωάννινα. Ὕψος 0,54 μ.
Θ: Μπακράτσι χάλκινο κασσιτερωμένο. Ι.Ν. Ἁγ. Παρασκευῆς, Ἀνθοχώριον Ἠπείρου.
Ι: Γκιούμι χάλκινο κασσιτερωμένο. Συλλογὴ Ἀνδρ. Χατζῆ, Ἰωάννινα. Ὕψος 0,48 μ.

Α

Β

Γ

Δ

Ε

Ζ

Η

Θ

Ι

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

3. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Σεφὲρ-τὰς κασσιτερωμένο 1759. Σίφνος. Ἀνήκει στὴν κ. Μ. Διαμαντῆ.

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

4. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Μπρίκι ἀπὸ κράμα κασσίτερου καὶ μολύβδου. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. 1681. Ὕψος 0,32 μ.

Β: Γκιούμι χάλκινο. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Ὕψος 0,56 μ.

Γ: Μπρίκι ἀπὸ κράμα κασσίτερου καὶ μολύβδου. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Ὕψος 0,22 μ.

Δ: Κανάτι χάλκινο. Ἔργο Ζ. Ζησάκη, Κανάλια Βόλου. Ὕψος 0,25 μ.

Ε: Ἁπλάδα (διακοσμ. δίσκος). Συλλογὴ Ἀνδρέα Χατζῆ, Ἰωάννινα. Διάμετρος 0.28 μ.

Ζ: Μπρίκι χάλκινο. Ἔργο Ζ. Ζησάκη, Κανάλια Βόλου. Ὕψος 0,28 μ.

Η: Μπρίκι χάλκινο. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. 1803. Ὕψος 0,40 μ.

Θ: Μπρίκι χάλκινο. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. 1800. Ὕψος 0,40 μ.

Ι: Μπρίκι χάλκινο. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. 1768. Ὕψος 0,43 μ.

Α

Β

Γ

Δ

Ε

Ζ

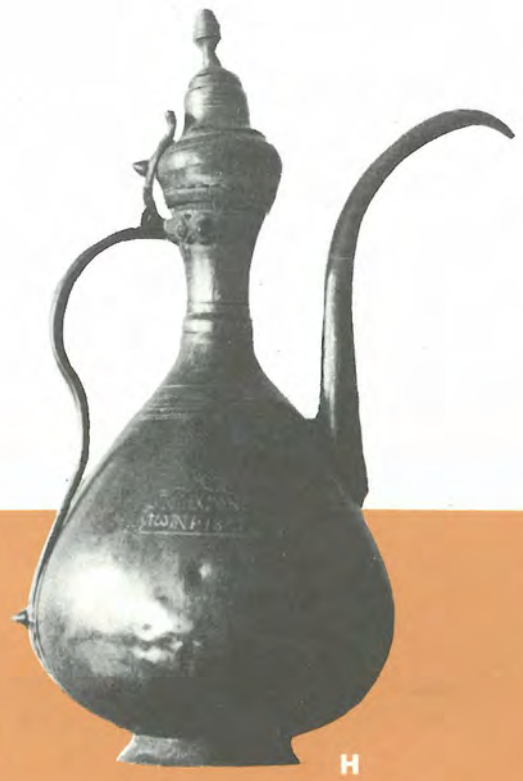

Η

Θ

Ι

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

5. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Ἁπλάδα (διακοσμ. δίσκος). Συλλογὴ Ἀνδρ. Χατζῆ, Ἰωάννινα. Διάμετρος 0,28 μ.
Β: Σινὶ χάλκινο. Μουσεῖον Ἑλληνικῆς Λαϊκῆς Τέχνης. Ἀθῆναι. 1758. Διάμετρος 0,78 μ.
Γ: Σινὶ χάλκινο. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Διάμετρος 0,84 μ.

Α

Β

Γ

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

6. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Σταυρὸς μαρτυρίου. Σίδηρος. Ι. Μ. Μεγίστης Λαύρας, Ἅγιον Ὄρος.
Β: Κρεμαστὸ κηροπήγιο Πηλίου. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Διαστάσεις 0,34×0,33 μ.
Γ: Λύχνος ὀρειχάλκινος Ἠπείρου. Συλλογὴ Ἀνδρ. Χατζῆ, Ἰωάννινα. Ὕψος 0,75 μ.
Δ: Σιδερένιο κιγκλίδωμα (σιδεριὰ) παραθύρου τοῦ καθολικοῦ Ι. Μ. Διονυσίου, Ἅγιον Ὄρος.
Ε: Σιδερένιο κηροπήγιο Πηλίου. Ι. Ν. Παναγίας Θεοτόκου, Μούζιες Λαύκου.
Ζ: Ὀρειχάλκινο ρόπτρο οἰκίας Μετσόβου.
Η: Σιδερένιο κηροπήγιο Ι.Ν. Θεοτόκου, μητροπόλεως Λαύκου Πηλίου.

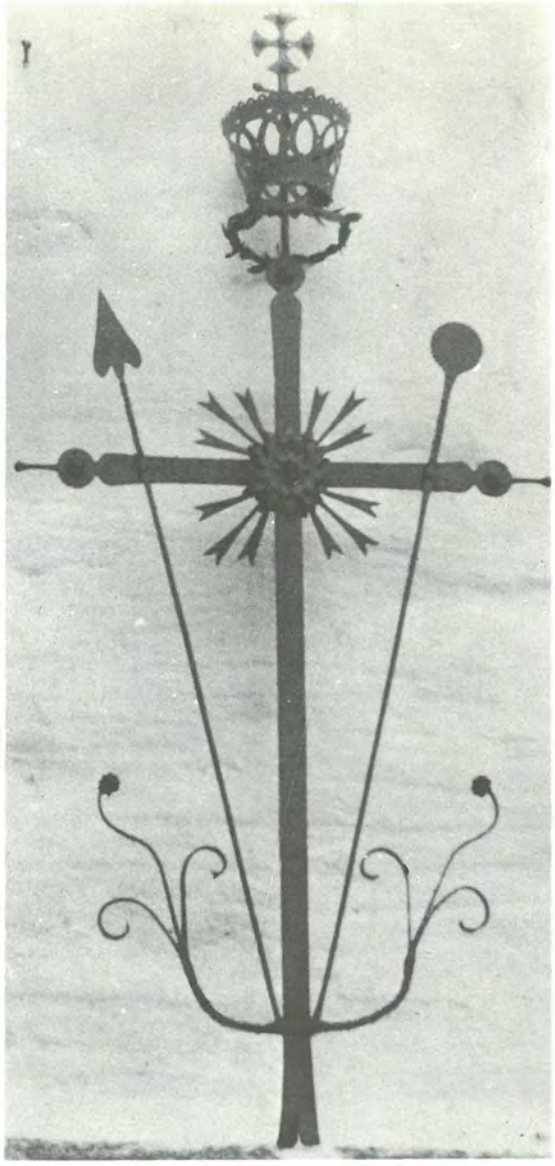

Α

Β

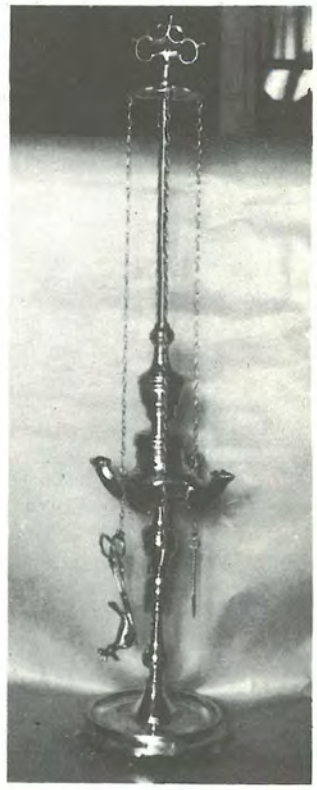

Γ

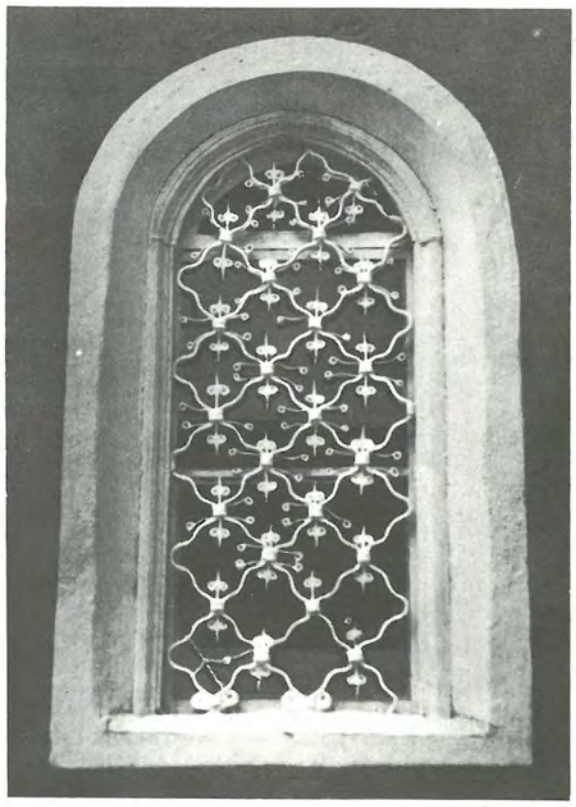

Δ

Ε

Ζ

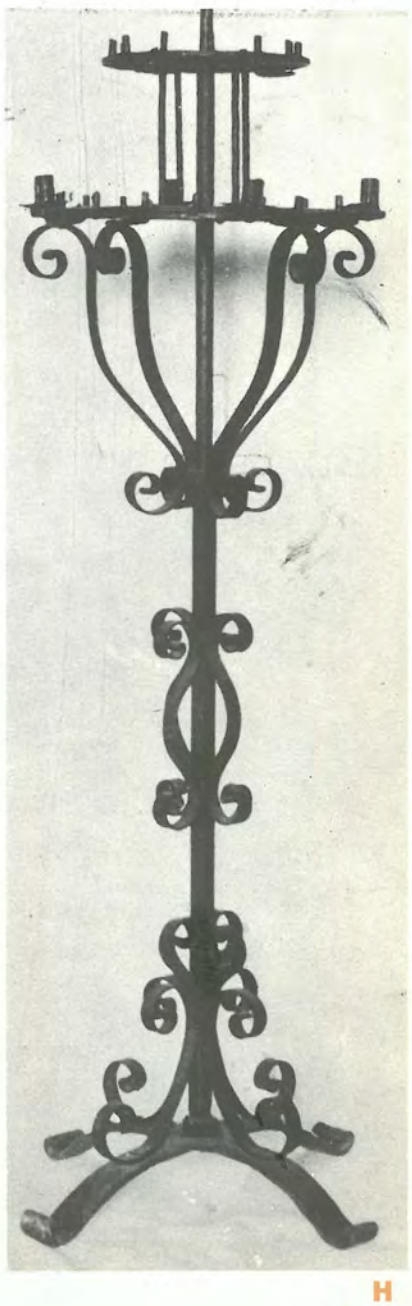

Η

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

7. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Σιδεριὰ παραθύρου ἐκκλησίας. Συλλογὴ Ν. Βαρβιάνη, Ζάκυνθος. Διαστ. 0,94 × 1,70 μ.

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

8. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Μπρίκι χάλκινο κασσιτερωμένο «1910 παπᾶ-Παῦλος». Συλλογὴ Μιχ. Χουλιαράκη, Κομοτινή. Ὕψος 0,39 μ.

Β: Ὀρειχάλκινο κηροπήγιο. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Ὕψος 0,26 μ.

Γ: Ὀρειχάλκινο κηροπήγιο. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Ὕψος 0,15 μ.

Δ: Μπρικάκι χάλκινο κασσιτερωμένο. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Ὕψος 0,16 μ.

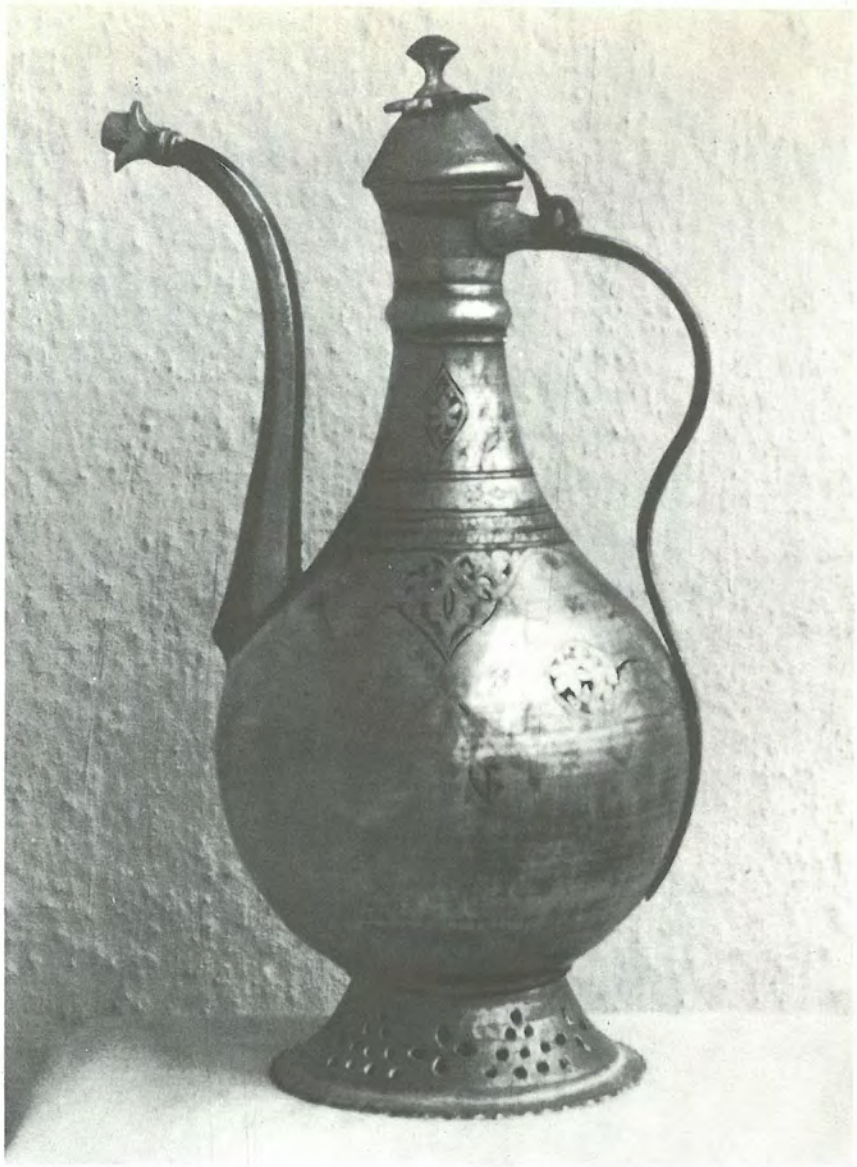

Α

Β

Γ

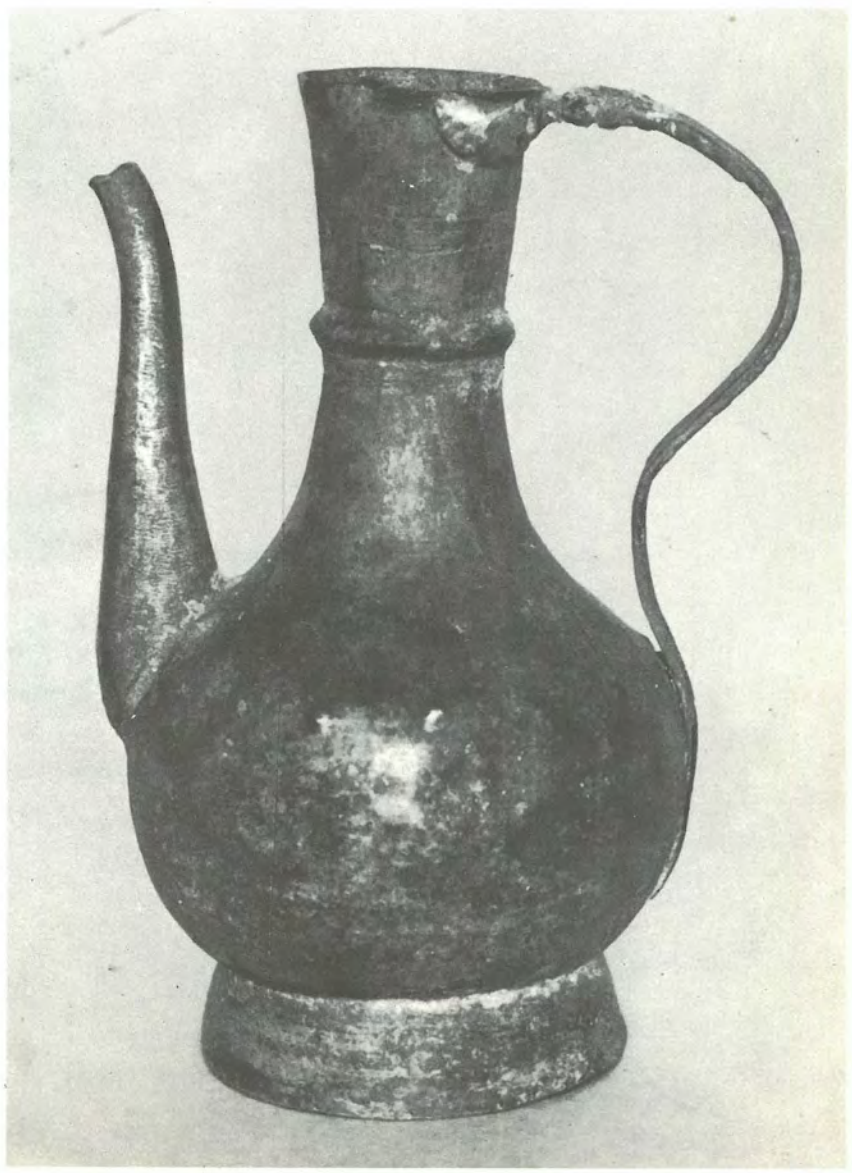

Δ

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

9. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Τσότρα χάλκινη. Συλλογὴ Μιχ. Χουλιαράκη, Κομοτινή. Ὕψος 0,37 μ.
Β: Μαστραπᾶς χάλκινος κασσιτερωμένος. Συλλογὴ Ἰωάν. Σύρμα, Κομοτινή. Ὕψος 0,28 μ.
Γ: Γκιουμάκι ὀρειχάλκινο. Ἔργο Ζ. Ζησάκη. Συλλογὴ Κ.Α. Μακρῆ, Βόλος. Ὕψος 0,24 μ.
Δ: Καρδαρίτσα χάλκινη. Συλλογὴ Μιχ. Χουλιαράκη, Κομοτινή. Ὕψος 0,26 μ.

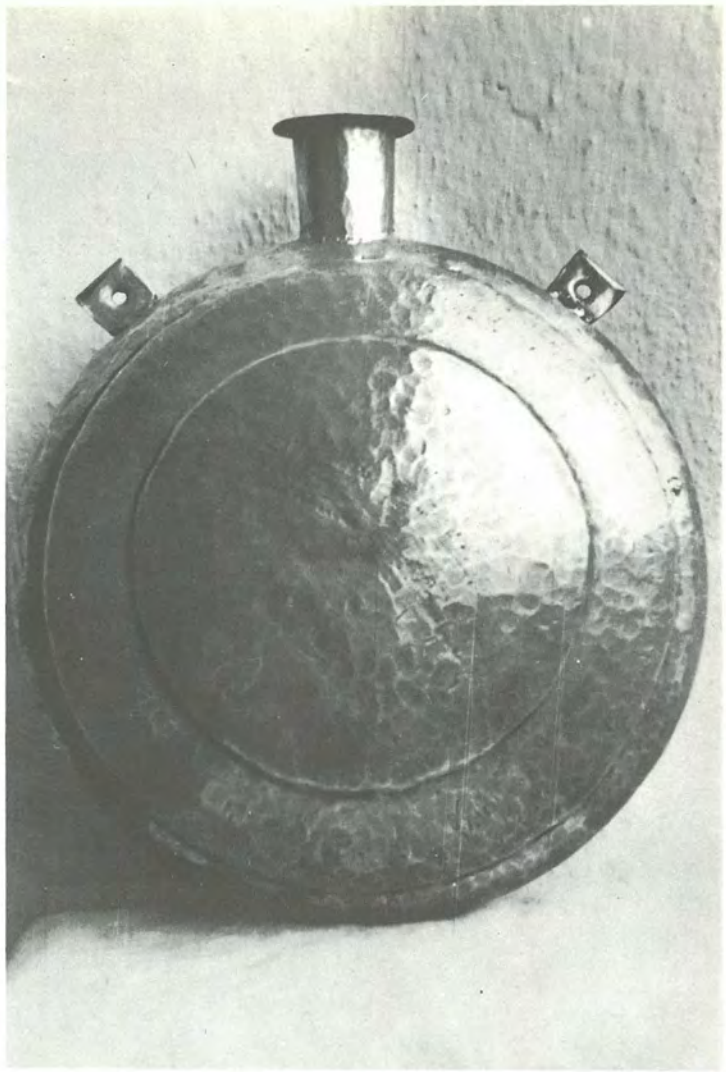

Α

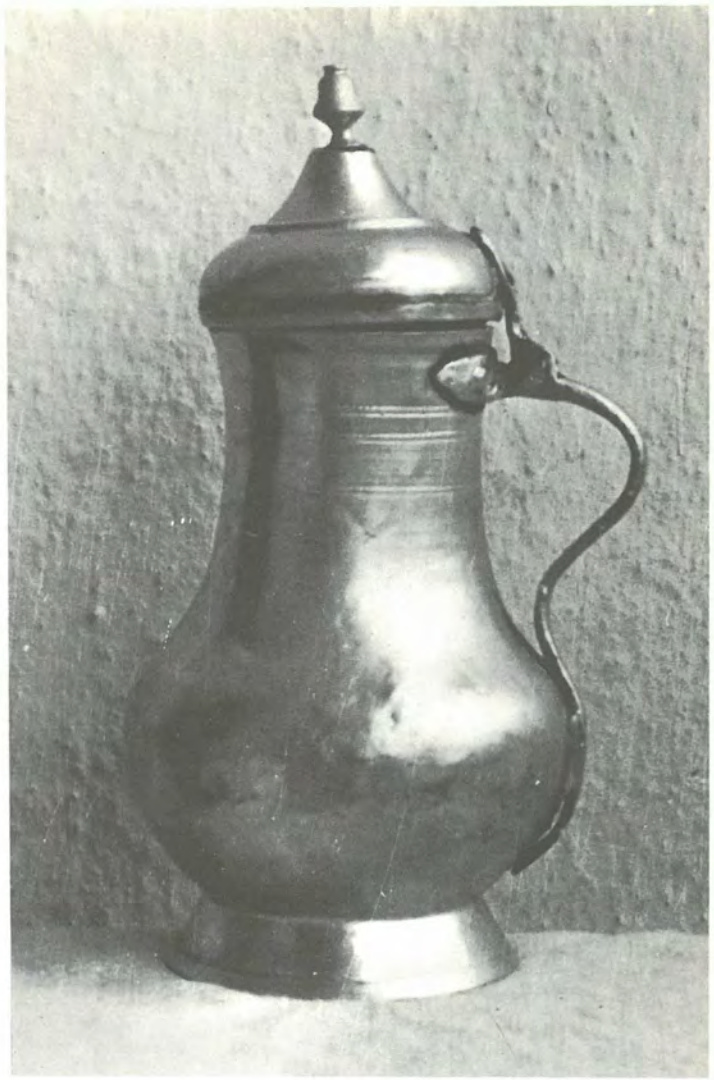

Β

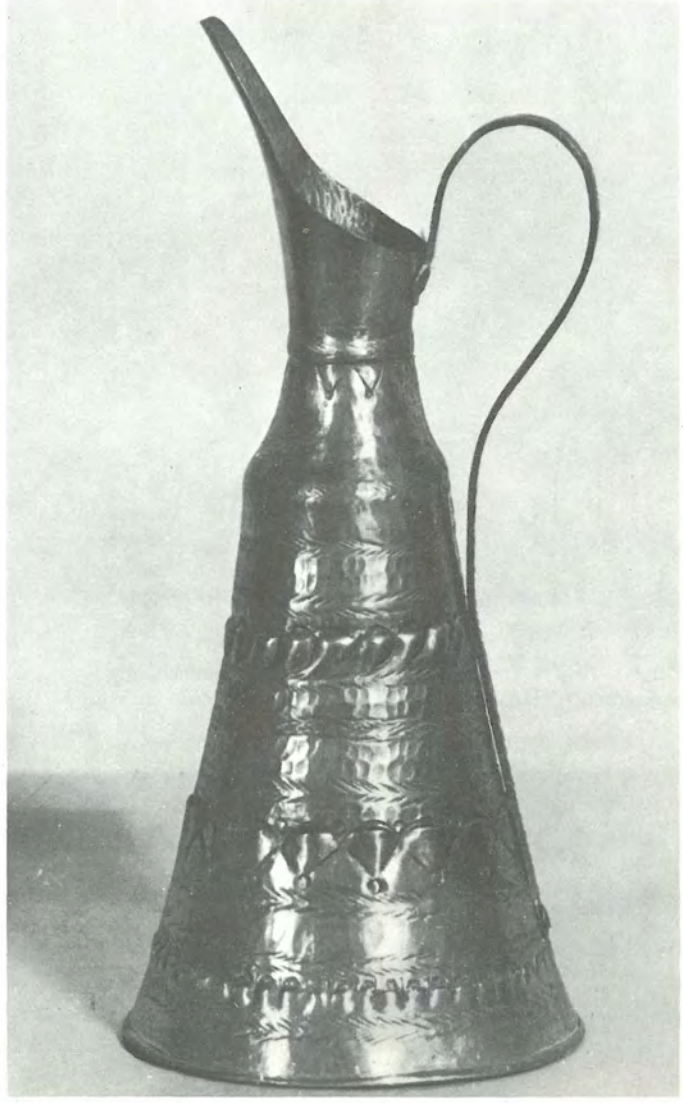

Γ

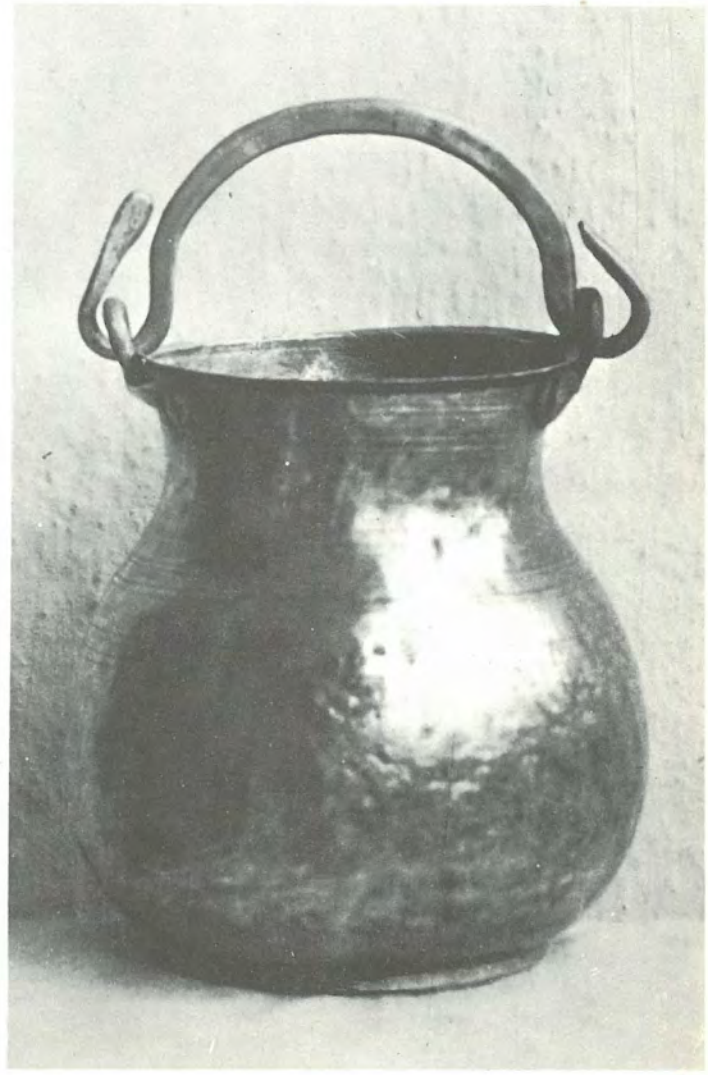

Δ

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

10. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Σιδεριὰ παραθύρου. Μονὴ Βλατάδων, Θεσσαλονίκη.
Β: Ρόπτρο ἐξωτερικῆς πόρτας οἰκίας Ρεθύμνου.
Γ: Σταυρὸς ἀπὸ σφυρήλατο σίδηρο. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Ὕψος 0,63 μ.
Δ: Σιδεριὰ παραθύρου οἰκίας Δ. Σβάρτς, Ἀμπελάκια. 1803.
Ε: Διάφορα ἐξαρτήματα ἀπὸ σίδηρο.
Ζ: Σιδεριὰ παραθύρου οἰκίας Κάππα, Μακρινίτσα.
Η: Σιδεριὰ πηγαδιοῦ οἰκίας Μαριδάκη, Ἡράκλειο. Διαστ. 0,86 × 0,87 μ.

Α

Β

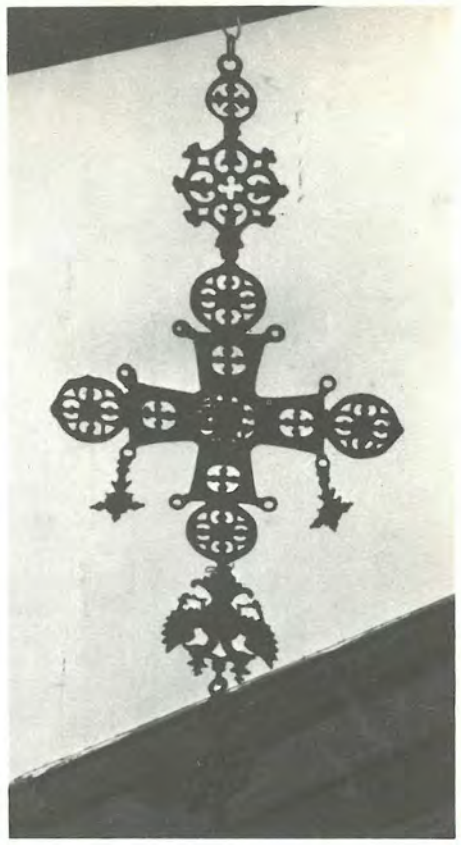

Γ

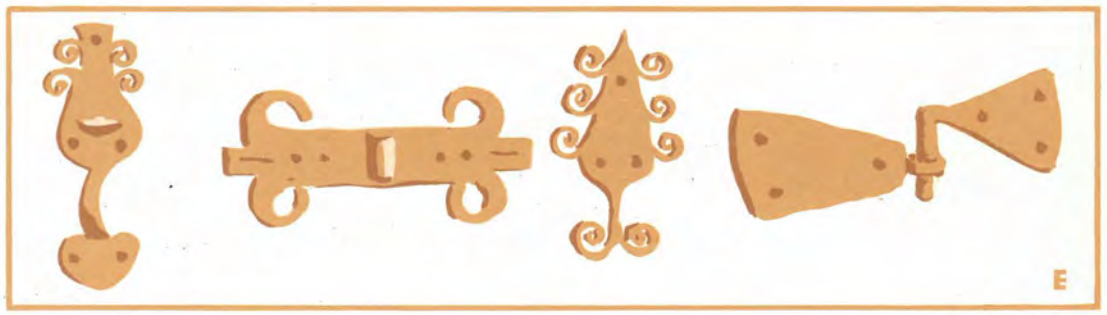

Ε

Δ

Ζ

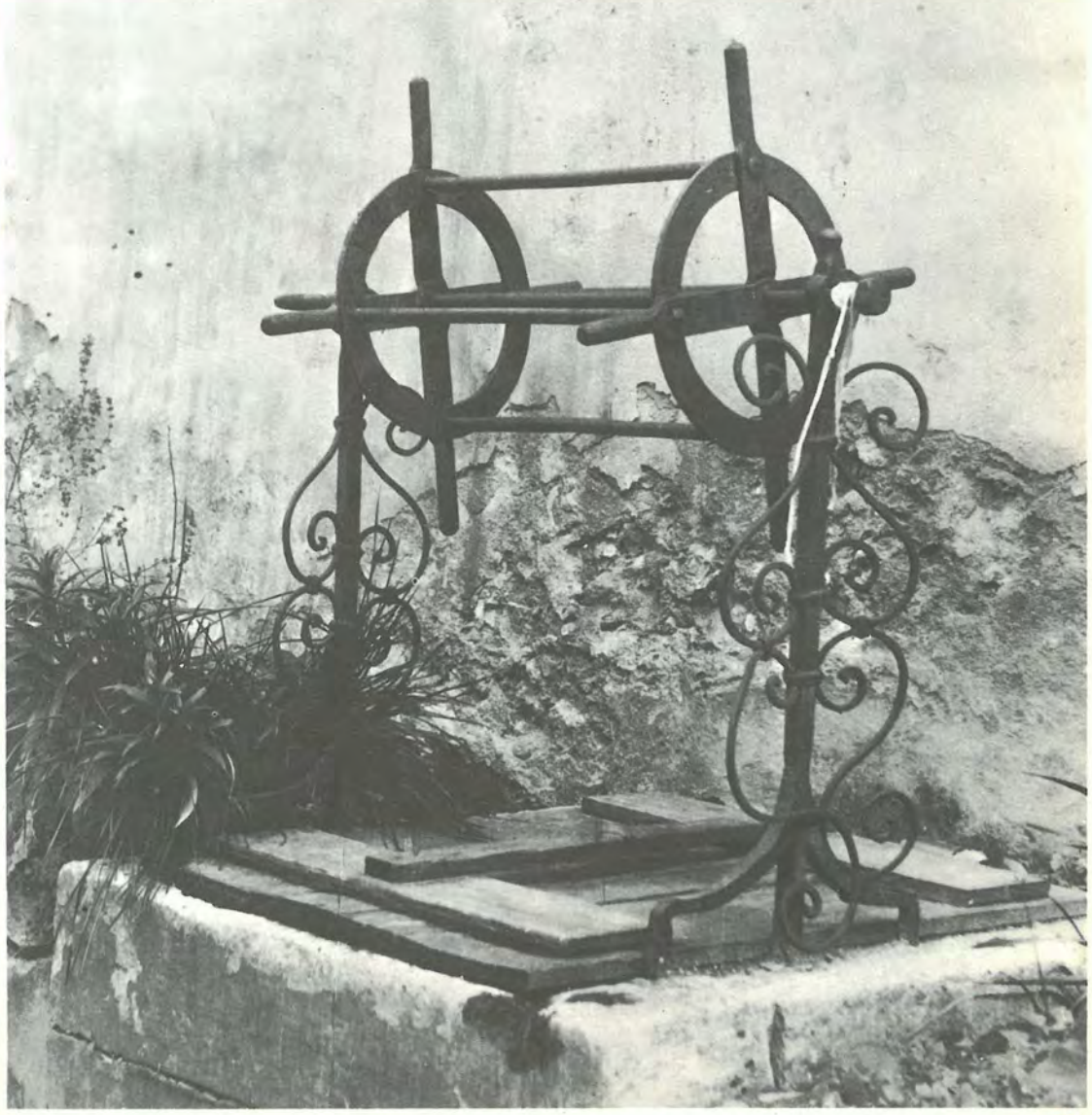

Η

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

11. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α : Σύγχρονο λαϊκὸ παιχνίδι. Κινούμενος παπαγάλος. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Ὕψος 0,28 μ.

Β : Ποιμενικὸ κουδούνι ἀπὸ ὀρείχαλκο. Τρίπολις. Ὕψος 0.13 μ.

Γ : Παγουράκι συγχρόνου κατασκευῆς. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Ὕψος 0,15 μ.

Δ : Στέφανα γάμου ἀσημοκαπνισμένα. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Ὕψος 0,18 μ.

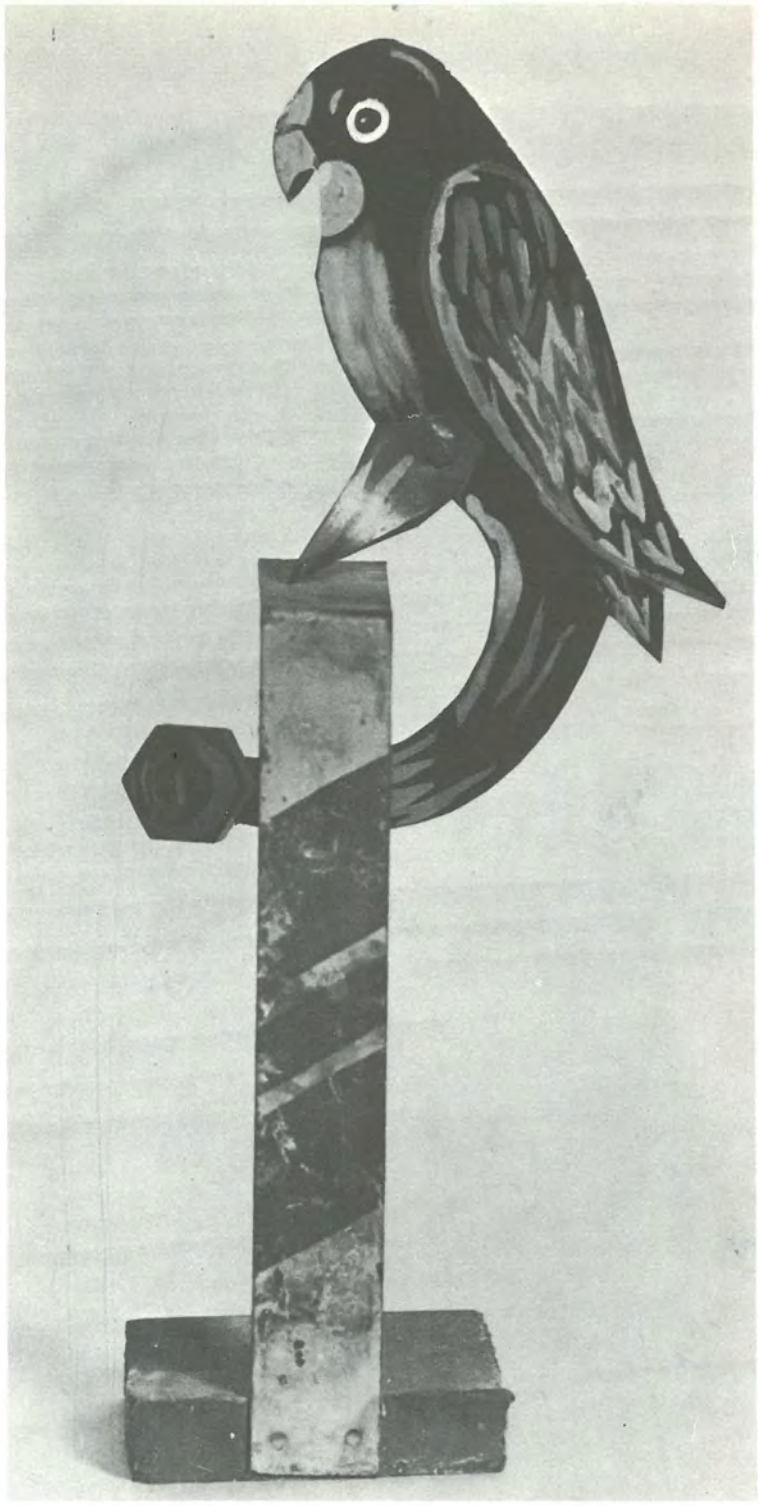

Α

Β

Γ

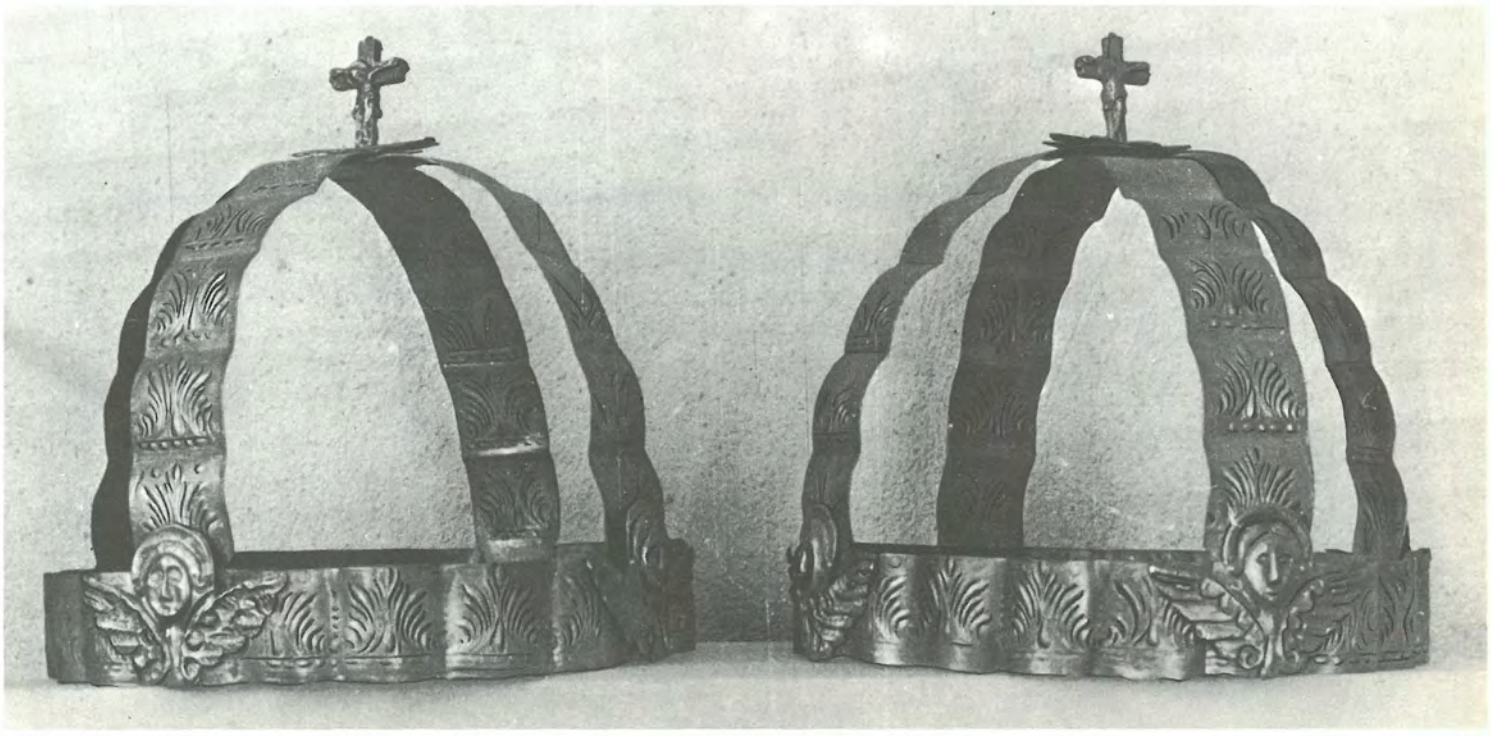

Δ

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

12. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Ρόπτρο ἀπὸ τὶς Σπέτσες.

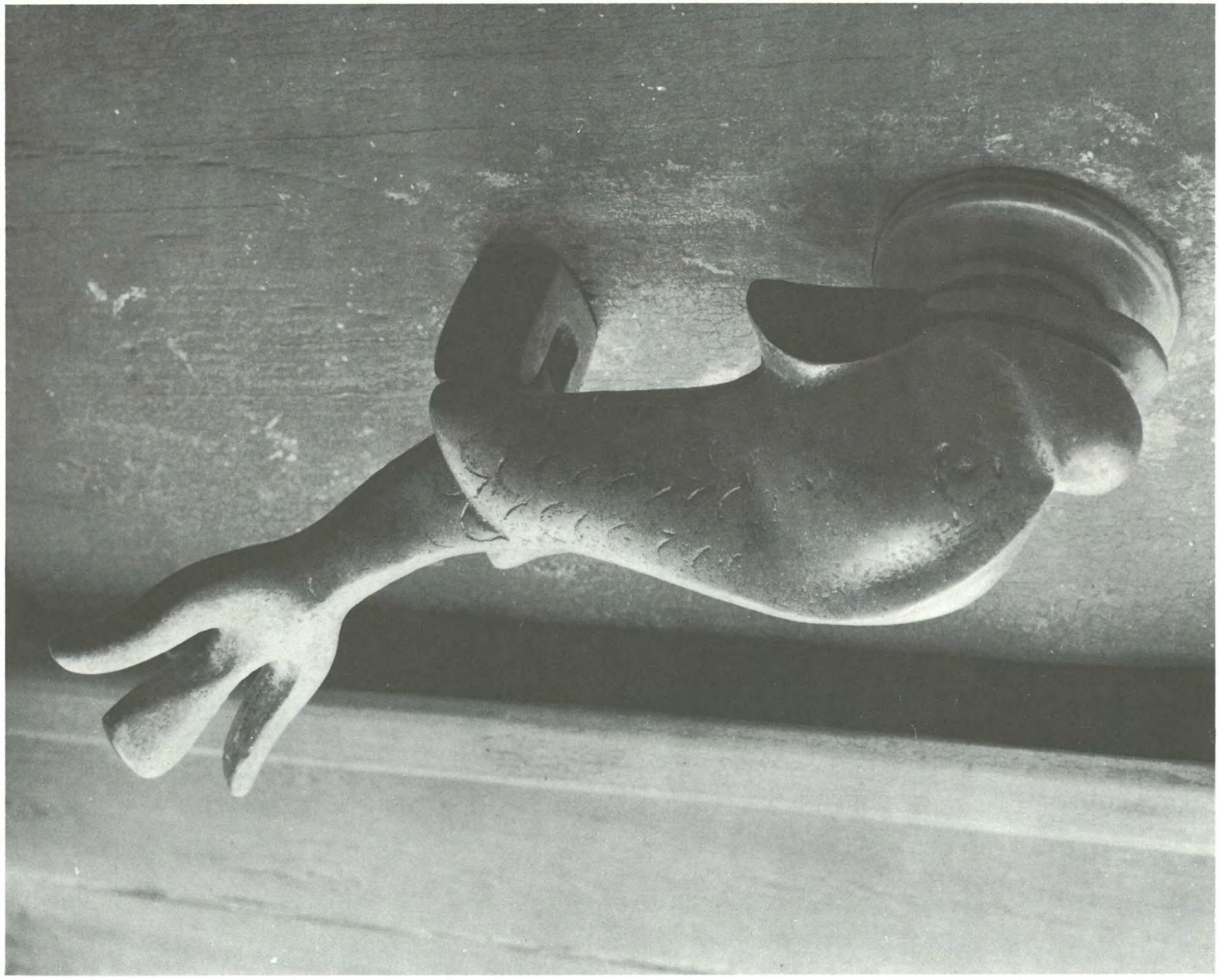

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

13. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Σιδερένιο κλειδὶ πηλιορείτικου ἀρχοντικοῦ. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Μῆκος 0,26 μ.

Β: Σουγιᾶς. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ. Μῆκος (κλειστὸ) 0,10 μ.

Γ: Ψαλίδι κουρᾶς προβάτων. Οἰκία Ρίζου, Μακρινίτσα. Μῆκος 0,30 μ.

Δ: Λαδοκάντηλο καὶ ψαλίδι φυτιλιοῦ. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος.

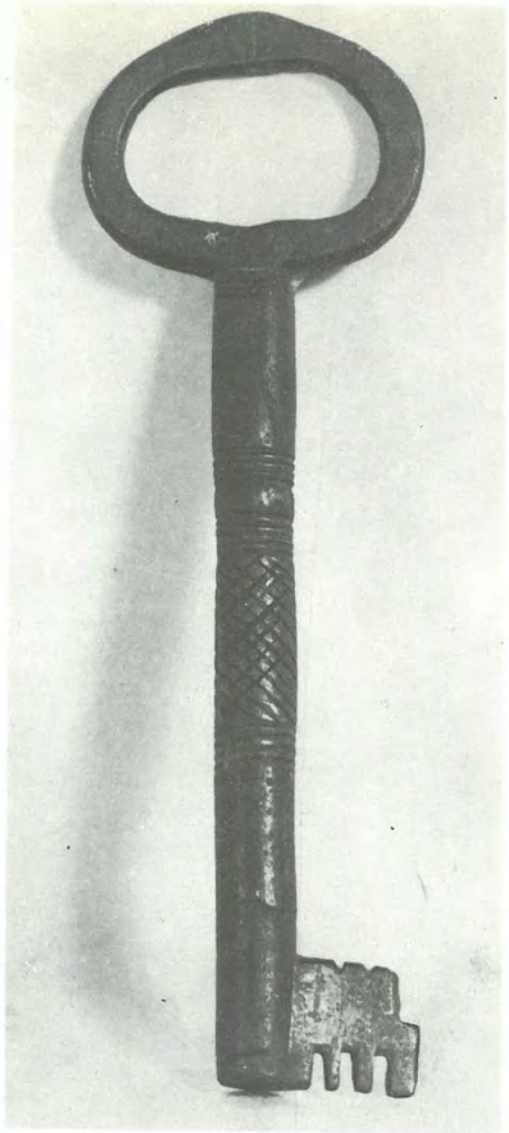

Α

Β

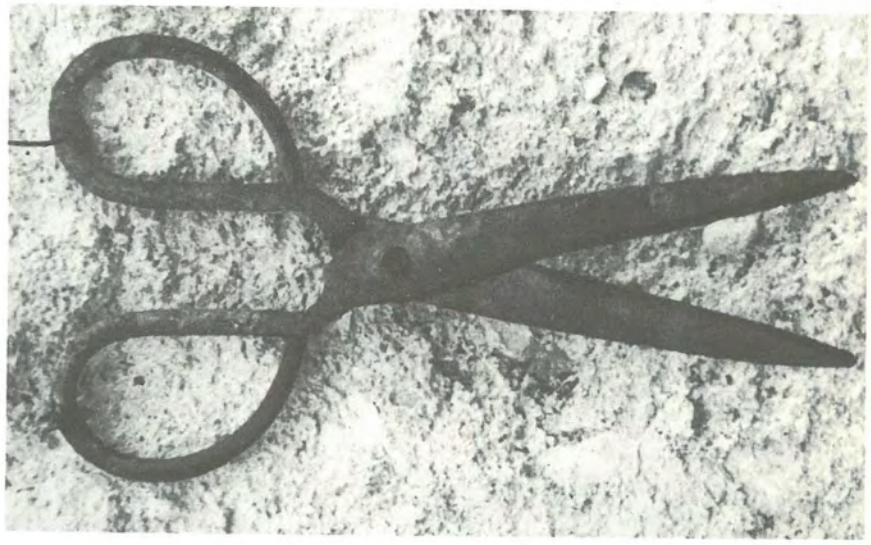

Γ

Δ

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

14. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Τσότρα ἀπὸ μολύβι. Μουσεῖον Ἑλληνικῆς Λαϊκῆς Τέχνης, Ἀθῆναι. Ὕψος 0,16 μ.
Β: Σφραγίδα ἀπὸ ὀρείχαλκο. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. 1803.
Γ: Φυλαχτὸ ἀπὸ ἀσήμι. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος.
Δ: Μαχαίρι μὲ κοκκάλινη λαβή. Ἔργο Ι. Λεμονῆ, Σκόπελος.
Ε: Σφραγίδα ἀπὸ ἀσήμι. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. 1877.

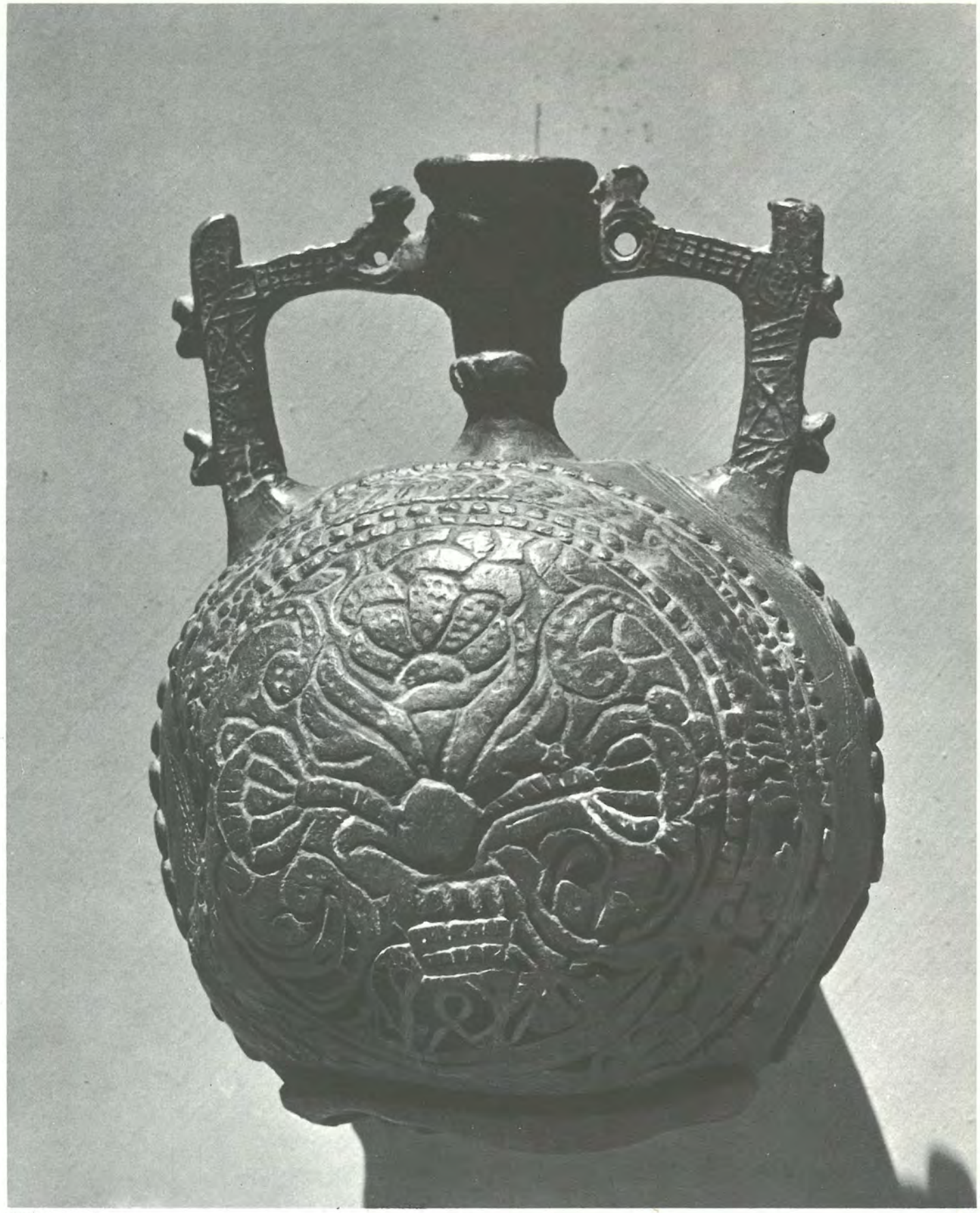

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

Α

Β

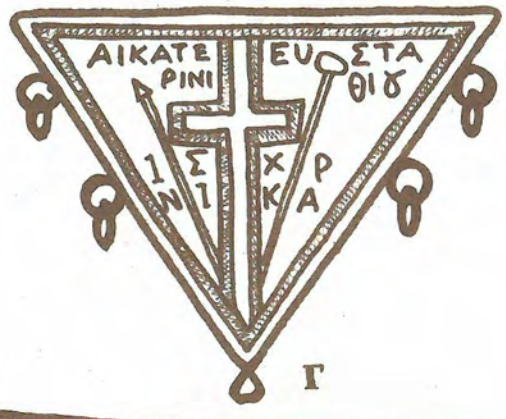

Γ

Δ

Ε

15. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Φανάρι ἀπὸ λευκοσίδηρο. Ἐκκλησία Ἁγίας Ἄννης. Σκῦρος.

Β: Παγούρι ἀπὸ μολύβι καὶ κασσίτερο. Μουσεῖον Ἑλληνικῆς Λαϊκῆς Τέχνης, Ἀθῆναι. Ὕψος 0,19 μ.

Γ: Ρόπτρο οἰκίας Ντίκα, Πορταριὰ Πηλίου.

Δ: Δίσκος ἐπάργυρος. Ἔργο Ἀνδρέα Χατζῆ, Ἰωάννινα.

Ε: Πιάτο χάλκινο κασσιτερωμένο. Συλλογὴ Ἰωάν. Σύρμα, Κομοτινή. Διάμετρος 0,22 μ.

Α

Β

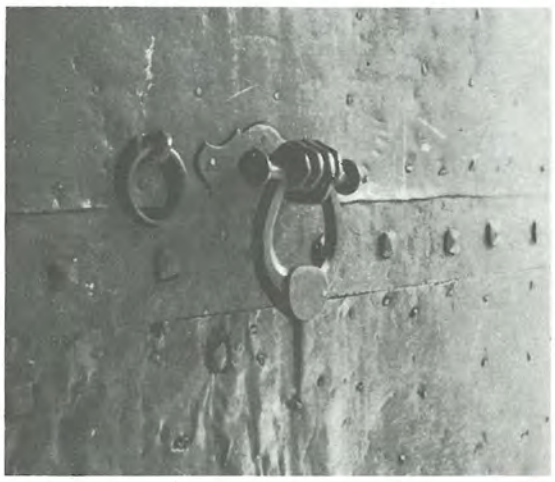

Γ

Δ

Ε

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

16. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α : Κηροπήγιο νησιώτικο.
Β : Σιδερένιος σταυρὸς ἐκκλησίας. Συλλογὴ Ν. Βαρβιάνη, Ζάκυνθος. Διαστάσεις 0,56×0,71 μ.
Γ : Σιδερένιος ὁπλισμὸς πλαισίου πόρτας. Μέτσοβο.
Δ : Λαδοκάντηλο. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Πλᾶτος 0,13 μ.
Ε : Κλειδαριὲς σπιτιοῦ ἀπὸ τὴν Καβάλα.

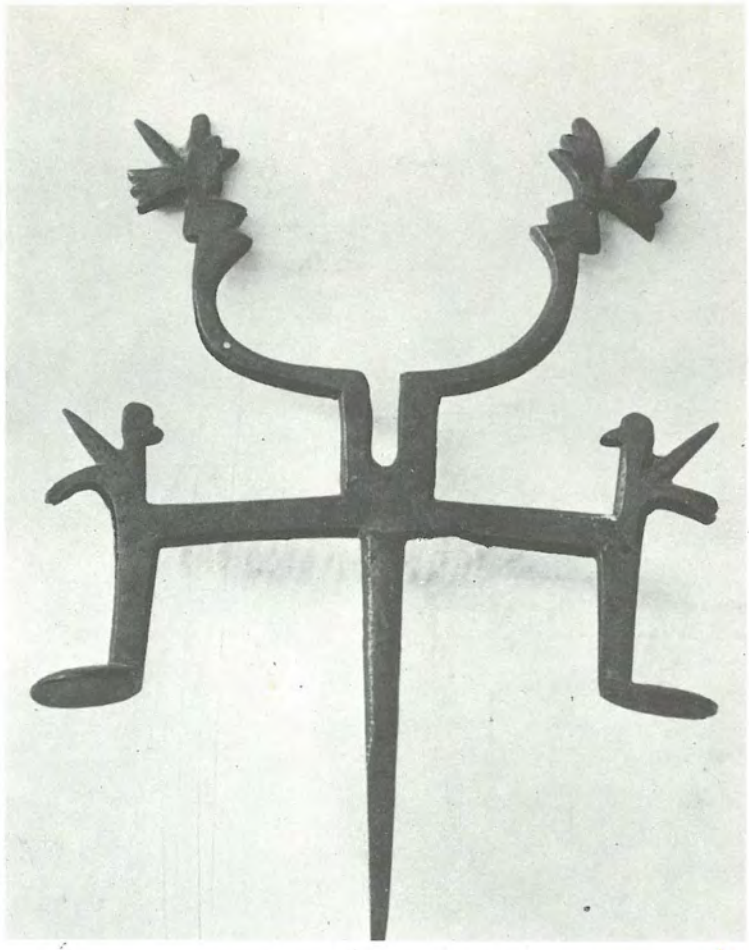

Α

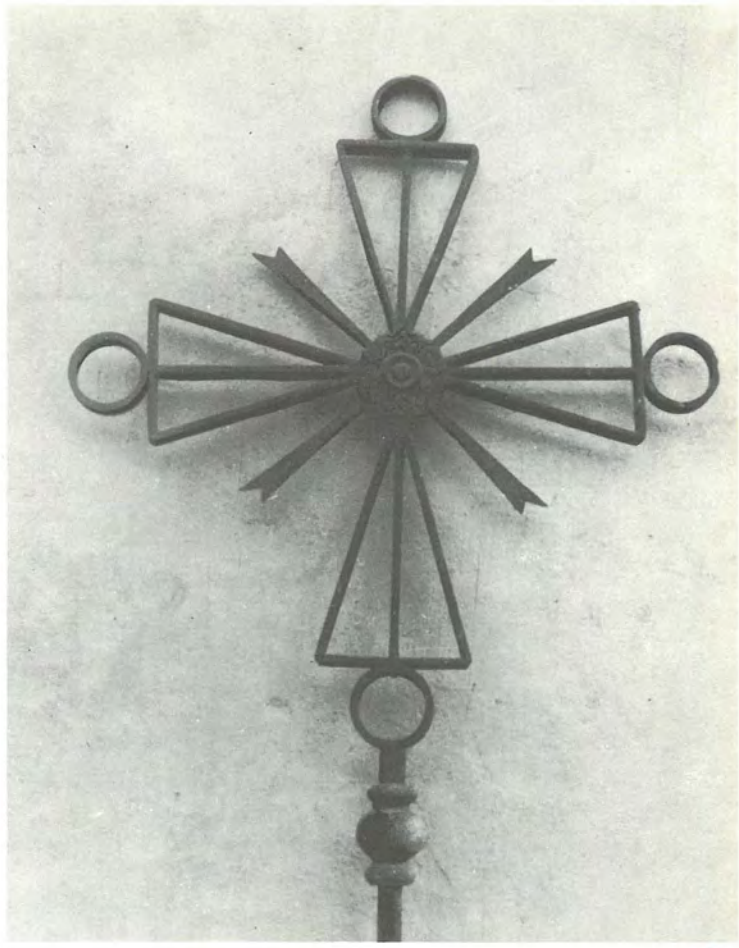

Β

Γ

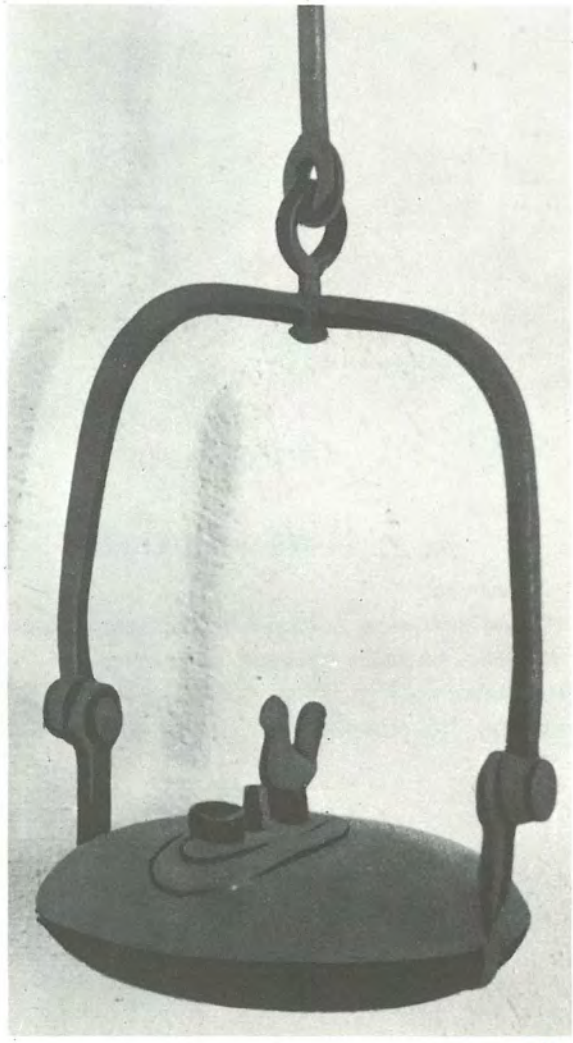

Δ

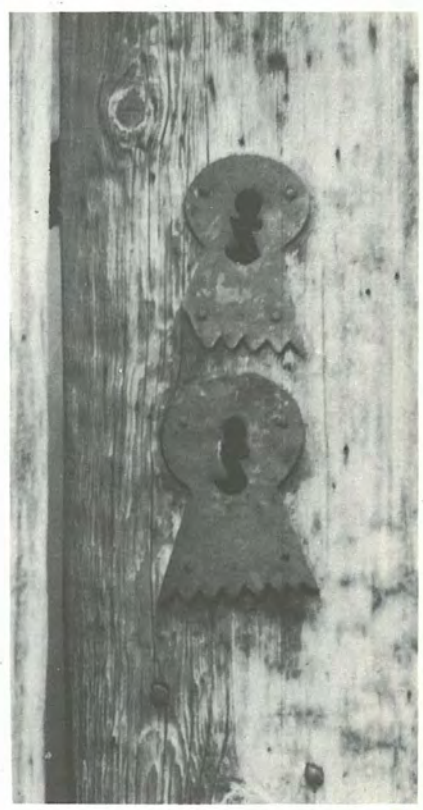

Ε

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

17. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Α: Παλάσκα ὀρειχάλκινη. Συλλογὴ Ν. Ἀδάμ, Νέα Ὑόρκη. Διαστάσεις 0,14 × 0,12 μ.
Β: Παλάσκα ὀρειχάλκινη. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Διαστάσεις 0,13 × 0,11 μ.
Γ: Παλάσκα ὀρειχάλκινη. Συλλογὴ Κ. Α. Μακρῆ, Βόλος. Διαστάσεις 0,12 × 0,11 μ.

Α

Β

Γ

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.

18. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Σχέδιον, ὑπογραφὲς καὶ χρονολογίες ἠπειρωτικῶν εἰδῶν μεταλλοτεχνίας. Μέγεθος φυσικό.

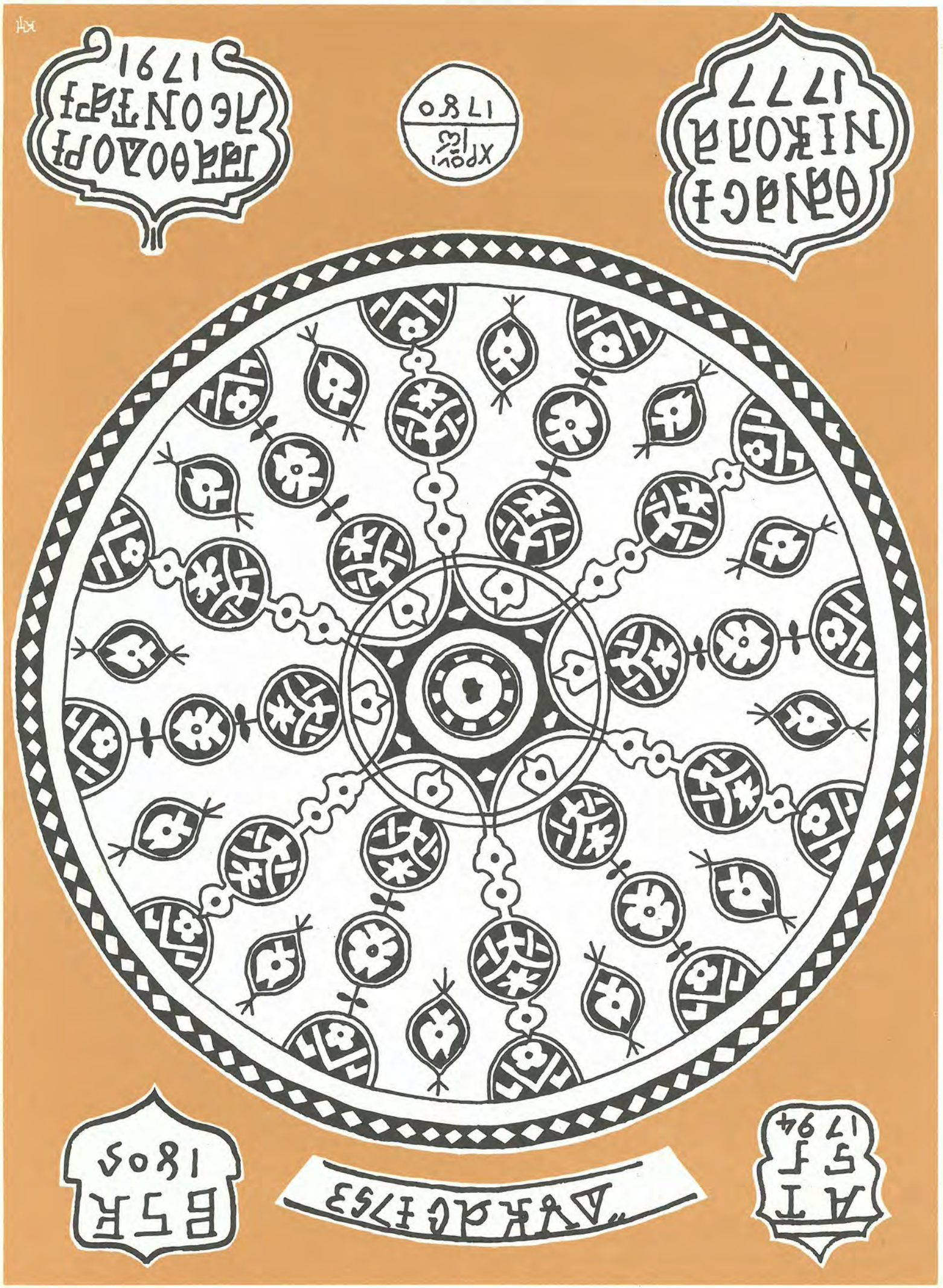
ΘΕΝΑΣΗ
ΝΙΚΟΛΑ
1777
ΧΡΟΝΙΣ
ΙΣΘ
1780
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗ
ΠΕΤΡΟΥΠΑΠΑ
1791
ΑΓΙΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ
1794
ΕΓΕΡ
1805
„ΑΥΚΔΕ1753

19. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Λεπτομέρεια, σὲ φυσικὸ μέγεθος, διακοσμήσεως σινιοῦ. Τοσίτσειον Μουσεῖον, Μέτσοβον. Διάμετρος 0,71 μ.

Κάη

20. ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Σχέδια Ζήση Ζησάκη, Κανάλια Βόλου. 1961.

Καθε ἰδος καὶ ἐχιδια 150
Ἐξοχρωμία

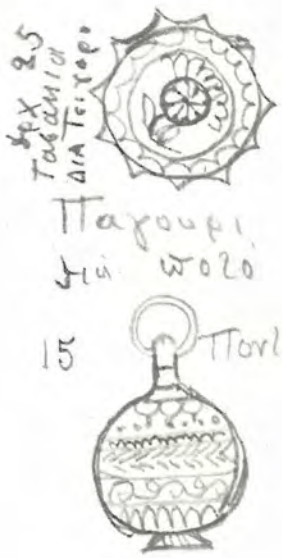

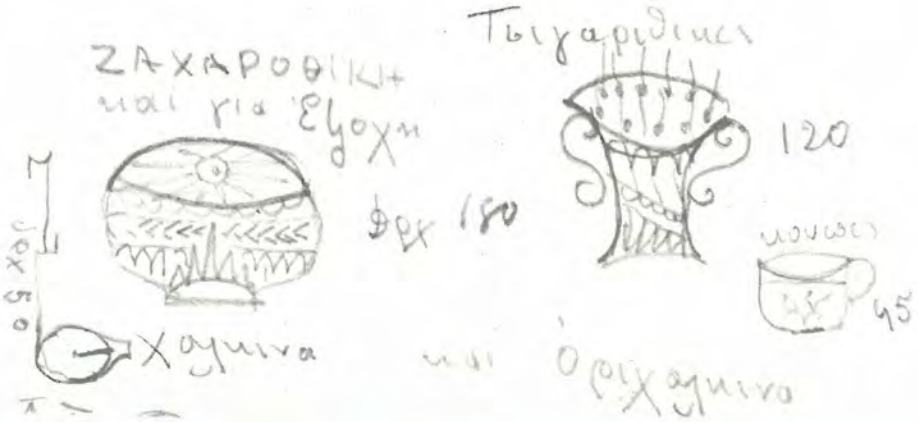

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε.Ο.Ε.Χ.